

ประโยค ป.ธ. ๓
แปล มคอเป็นไทย
สอบ วันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๕๑

แปล โดยพยัญชนะ

๑. ราชา เอวรूपิ กिर อมพรุกโข อุฏฺฐิตฺติ สุตฺวา มา นํ โภจ
 ฉินฺทิตฺติ อารกฺขํ ชเปสฺสิ ฯ โส ปน คณฺเฑน โรปีตคฺคตา คณฺจามพรุกโขเตว
 ปณฺณายิ ฯ ชุตฺตกาปิ อมพปุกฺกานิ ชาทิตฺวา อเร ทฺวฺชฺชิตฺติยา สมโณ โคตโม
 คณฺจามพรุกขมฺมูเล ปาฏิหาริยํ กริสฺสตีติ ตุมฺเหหิ โยชนพฺพนฺตเร ตทหฺซาดาปิ
 อมพโปตฺกา อุปฺปาฎาปีตา คณฺจามโโพ นาม อยฺนฺติ วตฺวา เต อุจฺฉิฏฺฐอมพฺภูจฺหิ
 ปหฺรีสุ ฯ สกฺโก วาตฺวลาหกเทวปฺตุตฺตํ อาณาเปสฺสิ ติตฺติยานํ มณฺจาปํ วาเคหิ
 อุปฺปาฎฺตฺวา อุกฺการณฺมิมํ จิปาเปหฺตีติ ฯ โส ตถา อกาสิ ฯ สุริยเทวปฺตุตฺตํ
 อาณาเปสฺสิ สุริยมณฺจลํ นิกฺคณฺหนฺโต ตาเปหฺตีติ ฯ โสปี ตถา อกาสิ ฯ ปฺน
 วาตฺวลาหกํ อาณาเปสฺสิ วาตฺมณฺจลํ อุฏฺฐาเปนฺโต ยาทฺตีติ ฯ โส ตถา กโรนฺโต
 ติตฺติยานํ ปคฺชมฺริตเสทสฺรีเร รชวณฺฎิโย โอกริ ฯ เต ตามพวมฺมิกสทิสฺสา อเหตุํ
 วสฺสวลาหกํปิ อาณาเปสฺสิ มหนฺตานิ มหนฺตานิ พินฺทฺนุ นิ ปาเตหฺตีติ ฯ โส ตถา
 อกาสิ ฯ อถ เนสํ กาโย กพฺรคาวิสทิสฺโส อโหสิ ฯ เต นิกฺคณฺมา หุตฺวา สมฺมุข-
 สมฺมุขณฺจนาเนเวว ปลาชฺสีสุ ฯ เอวํ ปลาชนฺเตสุ ปฺรณฺณกสฺสปสฺส อุปฺภูจฺาโก เอโก
 กสฺสโก อิทานิ เม อยฺยานํ ปาฏิหาริยกรณฺเวลา ตํ ปาฏิหาริยํ ปสฺสิสฺสสามีติ
 โคณฺเณ วิสฺสชฺเชตฺวา ปาโต ว อากตํ ยาคฺกุณฺณเจว โยตฺตณฺจ คเหตุวา
 อากจฺฉนฺโต ปฺรณฺณํ ตถา ปลาชนฺตํ ทิสฺวา ภาณฺเต อหํ อยฺยานํ ปาฏิหาริยํ
 ปสฺสิสฺสสามีติ อากจฺฉามิ ตุมฺเห กหํ กจฺฉณฺตติ กิณฺเต ปาฏิหาริเยน อิมํ เม
 กุณฺณณฺจ โยตฺตณฺจ เทหฺตีติ ฯ โส เตน ทินฺนํ กุณฺณณฺจ โยตฺตณฺจ อาทาย นทฺีตีรํ
 คนฺตฺวา กุณฺณํ โยตฺเตน อคฺคตโน คีวํยํ พนฺธิตฺวา รหเท ปตฺติตฺวา อุทกพฺพพฺพเก
 อุฏฺฐาเปนฺโต กาลํ กตฺวา อวีจิมฺหิ นิพฺพตฺติ ฯ สคฺคตา อากาเส รตนจฺงกมํ
 มาเปสฺสิ ฯ

แปล โดยอรรถ

๒. คสมึ ขณ มหาชน สาธุการ ปวตุเตสิ ฯ คสุส สาธุการปวตุคต-
 กाले สตุตา ตววมหตिया ปริสาย จิตต์ ओโลเกनुโต ऐकेकसुस सोपसनं
 อการานัน วเสน จิตตวารี อณณาสี ฯ เอว ลหุกปรีวตุตํ พุทธานัน จิตต์ ฯ โย โย
 ยสมึ รมเม ยสมึณจ ปาฏิหาริเย ปสนโน คสุส คสุส อชฌาสยวเสน รมมณจ
 กเถสิ ปาฏิหาริยณจ อกาลี ฯ เอว รมเม เทลियมานे ปาฏิหาริเย จ กรियमाने
 มหาชนสุส รมมาภิสมโย อโหสิ ฯ สตุตา ปน คสมึ สมากเม อตุตโน มน
 คเหตุวา อณณํ ปณห์ ปุจฺจิต्तํ สมตุตํ อทิสวา นิมนิตพุทฺธํ มาเปสิ ฯ เตน
 ปุจฺจิต्तํ ปณห์ สตุตา วิสฺสขฺเชสิ ฯ สตุตารา ปุจฺจิต्तํ โส วิสฺสขฺเชสิ ฯ ภควโต
 จงกมนกาลे นิมนิตो จานาทีสุ อณณตริ กปฺเปสิ ฯ นิมนิตสุส จงกมนกาลे
 ภควา จานาทีสุ อณณตริ กปฺเปสิ ฯ ตมตุตํ ทสฺเสตฺตํ นิมนิตो จงกมตี
 วาตีอาที วุตตํ ฯ เอว กโรนคสุส สตุตฺตํ ปาฏิหาริยํ ทิสวา รมมกถณจ สตุวา
 คสมึ สมากเม วิสตียา ปาณโกณฺฐินํ รมมาภิสมโย อโหสิ ฯ

ใช้เวลา ๔ ชั่วโมง ๑๕ นาที.

เฉลย ประโยค ป.ธ. ๓

แปล มคธเป็นไทย

แปล โดยพยัญชนะ

๑. อ. พระราชา ทรงสดับแล้วว่า ได้ยินว่า อ. ดันแห่งมะม่วง อันมี
 อย่างนี้เป็นรูป ตั้งขึ้นแล้ว ดังนี้ ทรงตั้งไว้แล้ว ซึ่งการรักษาทั่ว ด้วยพระดำรัส
 ว่า อ. ใครๆ อย่าตัดแล้ว ซึ่งต้นแห่งมะม่วงนั้น ดังนี้ ฯ ก็ อ. ต้นแห่งมะม่วงนั้น
 ปรากฏแล้วว่า อ. ต้นไม้ชื่อว่าคณทามพะ ดังนี้ นั้นเทียว เพราะความที่แห่งต้น
 แห่งมะม่วงนั้น เป็นต้นไม้อันบุคคลผู้รักษาซึ่งอุทยานชื่อว่าคณทะ ปลูกแล้ว ฯ
 แม้อ. นักเลง ท. เกี่ยวกินแล้ว ซึ่งมะม่วงอันสุกแล้ว ท. กล่าวแล้วว่า
 ลูกอันเคียรถีย์ผู้อันโทษประทุษร้ายแล้ว ท. เว้ย อ. มะม่วงต้นอ่อน ท. แม้อันเกิด
 แล้วในวันนั้น ในภายในแห่งโยชน์ อันท่าน ท. ยังบุคคลให้ดองขึ้นแล้ว ด้วย
 อันคิดว่า อ. พระสมณะ ผู้โคดม จักทรงกระทำ ซึ่งปาฏิหาริย์ ที่โคนแห่งต้นไม้
 ชื่อว่าคณทามพะ ดังนี้ อ. ต้นไม้นี้ ชื่อว่าคณทามพะ ดังนี้ ประหารแล้ว
 ซึ่งเคียรถีย์ ท. เหล่านั้น ด้วยเมล็ดแห่งมะม่วงอันเป็นเดน ท. ฯ อ. ท้าวสักกะ
 ทรงสั่งบังคับแล้ว ซึ่งเทพบุตรชื่อว่าวาตวลาหกะ ด้วยพระดำรัสว่า อ. ท่าน
 ยังลม ท. ให้เพิกขึ้นแล้ว ซึ่งมณฑป ของเคียรถีย์ ท. จงให้จัดไป บนพื้นอัน
 แปรเปื้อนแล้วด้วยอุจจาระ ดังนี้ ฯ อ. เทพบุตรชื่อว่าวาตวลาหกะนั้น ได้กระทำ
 แล้ว เหมือนอย่างนั้น ฯ อ. ท้าวสักกะ ทรงสั่งบังคับแล้ว ซึ่งเทพบุตรชื่อว่าสุริยะ
 ด้วยพระดำรัสว่า อ. ท่าน ยึดไว้อยู่ ซึ่งมณฑลแห่งพระอาทิตย์ จงยังมณฑลแห่ง
 พระอาทิตย์ให้ร้อน ดังนี้ ฯ อ. เทพบุตรชื่อว่าสุริยะเมื่อนั้น ได้กระทำแล้วเหมือน
 อย่างนั้น ฯ อ. ท้าวสักกะ ทรงสั่งบังคับแล้ว ซึ่งเทพบุตรชื่อว่าวาตวลาหกะ
 ด้วยพระดำรัสว่า อ. ท่าน จงไป ยังมณฑลแห่งลมให้ตั้งขึ้นอยู่ ดังนี้ อีก ฯ อ. เทพบุตร
 ชื่อว่าวาตวลาหกะนั้น กระทำอยู่ เหมือนอย่างนั้น ไปรยลงแล้ว ซึ่งเกลียวแห่งรูลิ ท.
 บนสรีระอันมีเหงื่อไหลออกแล้ว ของเคียรถีย์ ท. ฯ อ. เคียรถีย์ ท. เหล่านั้น

เป็นผู้เช่นกับด้วยจอมปลวกอันแดง ได้เป็นแล้ว ฯ อ. ท้าวสักกะ ทรงสั่งบังคับแล้ว
ซึ่งเทพบุตรชื่อว่าวัสสวาทหะ ด้วยพระดำรัสว่า อ. ท่าน ยังหยาด ท. อันใหญ่
อันใหญ่ จงให้ตก ดังนี้ ฯ อ. เทพบุตรชื่อว่าวัสสวาทหะนั้น ได้กระทำแล้ว
เหมือนอย่างนั้น ฯ ครั้งนั้น อ. กาย ของเศียรถีย์ท. เหล่านั้น เป็นกายเช่นกับ
ด้วยแม่โคดำ ได้เป็นแล้ว ฯ อ. เศียรถีย์ท. เหล่านั้น เป็นผู้มิคณะออกแล้ว
เป็น หนีไปแล้ว ในที่ทั้งมีหน้าพร้อมทั้งมีหน้าพร้อมนั้นเทียว ฯ ครั้นเมื่อ
เศียรถีย์ท. เหล่านั้น หนีไปอยู่ อย่างนี้ อ. ชาวนา คนหนึ่ง ผู้เป็นอุปัฏฐาก
ของศาสดาชื่อว่าปุรณกัสสปะ คิดแล้วว่า อ. กาลนี้ เป็นเวลาเป็นที่กระทำซึ่ง
ปาฏิหาริย์ แห่งพระผู้เป็นเจ้าท. ของเรา ข่อมเป็น อ. เรา จักเห็น ซึ่งปาฏิหาริย์
นั้น ดังนี้ ปล่อยแล้ว ซึ่งโค ท. ถือเอาแล้ว ซึ่งหม้ออันเต็มแล้วด้วยข้าวต้ม
ด้วยนั้นเทียว ซึ่งเชือกด้วย อันอันคนนำมาแล้ว ในเวลาเช้าเทียว มาอยู่
เห็นแล้ว ซึ่งศาสดาชื่อว่าปุรณะ ผู้หนีไปอยู่ เหมือนอย่างนั้น กล่าวแล้วว่า
ข้าแต่ท่านผู้เจริญ อ. กระผม ข่อมมา ด้วยความหวังว่า อ. เรา จักเห็น
ซึ่งปาฏิหาริย์ แห่งพระผู้เป็นเจ้าท. ดังนี้ อ. ท่านท. จะไป ในที่ไหน ดังนี้ ฯ
อ. ศาสดาชื่อว่าปุรณะนั้น กล่าวแล้วว่า อ. ประโยชน์อะไร แก่ท่าน ด้วยปาฏิหาริย์
อ. ท่าน จงให้ ซึ่งหม้อนี้ด้วย ซึ่งเชือกนี้ด้วย แก่เรา ดังนี้ ฯ อ. ศาสดาชื่อว่าปุรณะ
นั้น ถือเอาแล้ว ซึ่งหม้อด้วย ซึ่งเชือกด้วย อันอันชาวนานั้นให้แล้ว ไปแล้ว
สู่ฝั่งแห่งแม่น้ำ ผูกแล้ว ซึ่งหม้อ ที่คอ ของคน ด้วยเชือก กระโดดลงแล้ว
ในห้วงน้ำ ยังฟองแห่งน้ำท. ให้ตั้งขึ้นอยู่ กระทำแล้ว ซึ่งกาละ บังเกิดแล้ว
ในนรกชื่อว่าอเวจี ฯ อ. พระศาสดา ทรงเนรมิตแล้ว ซึ่งที่เป็นที่จงกรมอันเป็น
วิหารแห่งรัตนะ ในอากาศ ฯ

แปลโดยอรรถ

๒. ในขณะนั้น มหาชน ได้ให้สาธุการเป็นไป ฯ ในเวลาที่สาธุการของ มหาชนนั้นเป็นไป พระบรมศาสดา ทรงตรวจดูจิตของบริษัทซึ่งใหญ่ถึงเพียงนั้น ได้ทรงทราบวารจิตของแต่ละคน ด้วยอำนาจอาการ ๑๖ อย่าง ฯ จิตของ พระพุทธเจ้าทั้งหลาย เป็นไปรวดเร็ว ด้วยประการฉะนี้ ฯ พระบรมศาสดา ได้ทรงแสดงธรรม และทรงกระทำปาฏิหาริย์ ด้วยอำนาจอภิญญาของบุคคล ผู้เลื่อมใสในธรรมและปาฏิหาริย์นั้น ฯ เมื่อพระองค์ ทรงแสดงธรรม และ ทรงกระทำปาฏิหาริย์อยู่ อย่างนี้ การตรัสรู้ธรรม ได้มีแก่มหาชน ฯ ก็ พระบรม ศาสดา ทรงกำหนดจิตของพระองค์ ไม่ทรงเห็นใคร ๆ ผู้สามารถจะถามปัญหา จึงทรงเนรมิต พระพุทธรูปขึ้น ในสมาคมนั้น ฯ พระบรมศาสดา ทรงเฉลย ปัญหาที่พระพุทธรูปนั้นถามแล้ว ฯ พระพุทธรูปนั้น ก็เฉลยปัญหาที่ พระบรมศาสดาตรัสถามแล้ว ฯ ในเวลาที่พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงจงกรม พระพุทธรูป สำเร็จอิริยาบถอย่างใดอย่างหนึ่ง บรรดาอิริยาบถขึ้นเป็นต้น ฯ ในเวลาที่พระพุทธรูปจงกรม พระผู้มีพระภาคเจ้า ก็ทรงสำเร็จพระอิริยาบถ อย่างใดอย่างหนึ่ง บรรดาพระอิริยาบถประทับขึ้นเป็นต้น ฯ เพื่อจะแสดงเนื้อความ นั้น พระธรรมสังคากาจารย์ จึงกล่าวคำเป็นต้นว่า นิมมิโต จงกมติ วา ฯ เพราะเห็นปาฏิหาริย์ ของพระบรมศาสดา ผู้ทรงกระทำอยู่อย่างนี้ และเพราะได้ ฟังธรรมกถา การตรัสรู้ธรรม จึงได้มีแก่สัตว์ ๒๐ โกฏิ ในสมาคมนั้น ฯ